

Notatki napisane do archiwum E. Kowalskiej
w 1974.

opr. 2012.

489

PUK 202
Tarnouskie Góry
Okr. Śląsk.

✦ KUREK

WANDA

1 189/106

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 189/WSK
Kurek
Wanda

I. Materiały dokumentacyjne ✓

I/1 – relacja właściwa ✓

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora ✓

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 –1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja ✓

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie

J. 189/WSK

Kurek Wanda (28. II. 1905-1966)

- I | 1. Relacja Wandy Kurek opracowana przez A. Korczyński
na podstawie "wzyskanych materiałów".
Kopie maszynopisu A-4 K1, s. 1. z du. 5. XII. 1980r.
Materiał wpłynął do Archiwum E. Zagrody: 17. 1979

R e l a c j a

o uczestniczące walk o niepodległość

I. Dane osobiste

1. Kurkówna Wanda Bronisława
2. urodz. 28 lutego 1905 r w Gliwicach
3. c. Jena i Filipiny z d. Morgała
4. inteligencja
5. Semin.Naucz. Mysłowice -1925r. - nauczycielka
- 6: siostra dr Dekarzewska Aniela, 43-460 Wiśla-Głębca ul.

II.

1. nauczycielka do 1935 r. w Piotrowicach Śl., następnie w Tarn. Górach.
2. Ojciec Jan i trzech synowie Jan, Wilhelm i Karol brali udział w III Powstaniu Śl., Wanda była łączniczką przy Sztabie Powstańczym w Szywałdzie k/Gliwic, zakwalifikowana przez Komisję Plebiscytową na naukę do Seminarium Nauczycielskiego w Lesznie woj.Poznańskie, gdzie przygotowywano dziewczęta z Górnego Śląska do zawodu nauczycielskiego. Pracowała jako instruktorka PWK w Piotrowicach Śl. i Katowicach następnie po przeniesieniu do pracy w Tarn.Górach pracowała w PWK w Tarn.Górach. Była na obozach PWK m.i. w Rudnikach n/Senem i w Garczynie. Prowadziła kursy z zakresu obronności kraju w Gimn. Żeńskim w Katowicach, w Szkole nr.1 w Katowicach i okolicy Katowic, dojeżdżała również do Małej Dąbrówki. 2 lub 3 września 1939r. wyszła z grupą dziewcząt razem z wojskiem, pełniąc służbę sanitarną i pomocniczą. W Jędrzejowie rozwiązała grupę i wróciła do Tarn. Gór. Musiała natychmiast wyjechać i zatrzymała się na granicy pow. Będzińskiego i Tarnogórskiego w Sączowie k/Będzina.

III. ^{1/} Dzięki doskonałej znajomości języka niemieckiego otrzymała pracę w Urzędzie Miejskim.

2. Mając dostęp do kartek żywnościowych pewną ich ilość rozprowadzała wśród Polaków, którzy nie mogli się meldować ukrywając się przed Gestapo. Żyjącym świadkiem tej działalności jest
3. Jerzy Marcol zam. Siemienowice ul.Świerczewskiego 24, który przyjeżdżał po te kartki.

W latach 1939-XII.1940 jeździła jako łączniczka ZSP ZWZ Obw. Tarnowskie Góry, m.i. na teren pow.lublinieckiego /relacja Jeniny Pilarskiej. Po zgilotynowaniu brata Władysława 30 czerwca 1942r.prowadziła już tylko działalność pomocy dla Polaków.

5.XII.1980

na rozpoczęcie
z napisanymi materiałami
Władysław

Kurek Wanda

- III. Materiały uzupełniające relację - dot. rodziny relatora - rodziny Karków, opracowane przez A. Kowczyńską. Kopia maszynopisu A-4, k. 2, s. 1, 5.

Dotyczy: Rodzina Kurków, Tarn.Góry -Bobrowniki.

Władysław Kurek, syn Jana i Filipiny z d.Morgała urodz.25.09.1917r.
w Gliwicach. RELACJA JERZEGO MARCOŁA.

Władysław Kurek zgilotynowany w Katowicach 30.06.1942 roku był komendantem Obwodu Tarnogórskiego w SZP. Z pracą konspiracyjną zapoznał się bliżej poprzez kontakty harcerskie, w której to organizacji był czynnym członkiem. Jak inni instruktorzy został z kadrami harcerską śląską wciągnięty już w listopadzie 1939 roku do SZP przez komendanta Tajnej Chorągwi Harcerzy przez Józefa Pukowca. Znał osobliście Józefa Korolę i jeszcze z czasów przedwojennych gdy ten był starostą w Tarn. Górach i przyjaźnił się z jego ojcem jeszcze z czasów powstańczych. Przez Jerzego Marcyla, swego kuzyna /J.M. był synem wuja/ zetknął się z działalnością SZP-POF w rybnickim, po skontaktowaniu go z organizatorem tamt. SZP-POF Stanisławem Wolnym. Z Wolnym blisko współpracowała Gertruda Lasok- narzeczona J.Marcyla. Do Lasoków do Wodzisławia również przyjeżdżał Władysław Kurek. W Tarn.Górach bardzo rozbudowała się praca konspiracyjna. W jesieni 1940 roku działacze tarnogórscy otrzymali "cynk" s Chorzowa, że w ich szeregach działa konfident. Uderzenie Gestapo w kierowniczą siatkę SZP nastąpiło 18 grudnia 1940 roku w Tarnogórskim aresztowano większość działających w SZP konspiratorów. Gdy Gestapo przyszło po Władka uciekł przez okno w kąpielówkach, Gestapo aresztowało więc jego starszego brata umieszczony w Oświęcimiu przeżył katorygę obozową. Władek i jego najbliższy pomocnik Willibard Pietrek wzięli główną winę na siebie i obaj zostali zgilotynowani w Katowicach w dniu 30.06.1940 roku razem z czołową kadrami kierownictwa SZP. Przed śmiercią Władek przysłał gryps, gdzie w rogu narysował szubienicę. Gryps jest w posiadaniu siostry Anieli Dekarzewskiej zamieszkałej w Wiśle. Trybuna Robotnicza z dnia 1.2.3.X.1976r. "Tak umierali za Polskę".

Nie mniejsze bohaterstwo i hart ducha wykazał Władysław Michał Kurek s.Jana urodzony 25 września 1917 r. w Gliwicach, zamieszkały w chwili wybuchu wojny w Bobrownikach. W okresie okupacji położył wybitne zasługi dla ruchu oporu, był komendantem obwodu tarnogórskiego. Wyszedł z szeregów harcerskich. Aresztowany i poddany śledztwu połączonymi z wyrafinowanymi torturami, skazany został na karę śmierci. Wyrok wykonano w Katowicach 20 czerwca 1942r. /akt zgonu 579/42/II/.

Po wyroku nie zakażał się, podtrzymywał na duchu aresztowanych kolegów nikogo nie wydał, okazywał pogardę dla ślepaczy hitlerowskich, sam

zachowując godność i spokój. Gdy doszło do wykonania wyroku, uprzedził katów, sam podszedł do gilotyny i wypowiedziawszy słowa " Jeszcze Polska nie zginęła, ale wy zginiecie", sam włożył głowę w otwór gilotyny. Zrobiło się to tak wielkie wrażenie na obecnych hitlerowców, że gdy w kilka dni później przyszła do więzienia siostra jego po odbiór rzeczy, hitlerowski naczelnik więzienia powiedział do niej: " Nie powinna Pani smuć się, miała Pani brata, który tak zginął, jak zginąć potrafi tylko bohater narodowy".

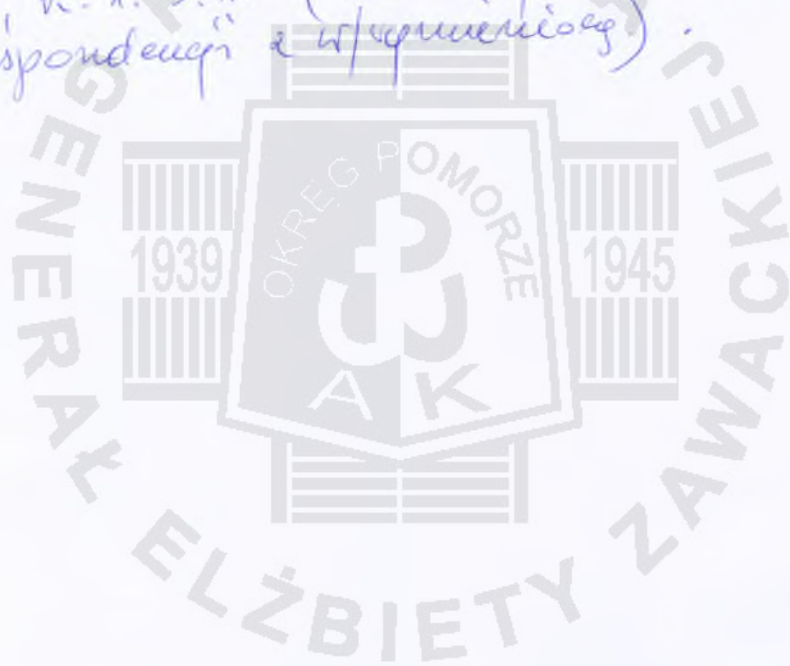
*Na reprodukcję z wykorzystaniem materiałów
Archiwum*

Kurek Wanda (28.II.1905-1966)

IV. Korespondencja:

- Pismo odrzucone Dr Anieli Kurek-Dekaneckiej do Zakładu Badań Hist. Śl. Instytutu Naukowego informujące o działalności Wandy Kurek w czasie okupacji hitlerowskiej. A-4 k.2, s.3. (24.IX.1979).
- Pismo Dr Anieli Kurek-Dekaneckiej z dn. 24.IX.1979 z załącznikiem w postaci wprym. pisma do Śl. B.H. Śl. Inst. Nauk, skierowane odpisu odrzuconego. A-4, k.1, s.1. (Adnotacja E. Zawackiej O dot. Korespondencji z wspomnianego).

Wista, du. 24-IX-1979 r.

Zakład Badań Hist. Śl. Instytutu
Naukowego

HO-958 Katowice

ul. Graniczna 32

W odpowiedzi na Wasz „apel”
do uczestników obrony cywilnej Śląska
w r. 1939 podaję marwisko mojej siostry,
instruktorki P.W.K. w Katowicach i Tam-Górech
- zmarłej w r. 1966

Wanda Bronisława Kurkówna -
córka Jana Kurka i jego żony Filipiny
z domu Morgatła - urodz. 28 lutego 1905 r.
w Gliwicach.

W III Powstaniu Śląskim, w którym
brali udział mój ojciec Jan Kurek i trzech
jego synowie a moi bracia - Jan, Wilhelm
i Karol - Wanda była łączniczką przy
sztabie w Strywałdnie k. Gliwic.
Przez Komisję Plebiscytową w Bytomiu zosta-
ła zakwalifikowana (jako) na naukę w Semi-
narium Naucz. w Lesznie k. Poznania,
w którym uczyły się dziewczęta z G. Śląska
jako przyszłe polskie nauczycielki dla

Polskiego Śląska. Maturę zdała w Seminarium w Mysłowicach w r. 1925.

Nie wiem, w którym roku wstąpiła do P.W.K. ale wiem, że była na kilku obozach dla instruktorek P.W.K. m. i. w Rudnikach nad Sanem oraz w Gąrcynie k. Koscierryna. Jako instruktorka P.W.K. prowadziła kursy z zakresu obronności kraju w Gimnazjum i Liceum w Katowicach, przy ul. nr 1 w Katowicach oraz w najbliższych okolicach Katowic - wiem, że dojeżdżała do Małej Dąbrówki.

W r. 1937 przeniosła się do Tarny-Gór gdzie nadal była czynna jako instruktorka i działaczka P.W.K.

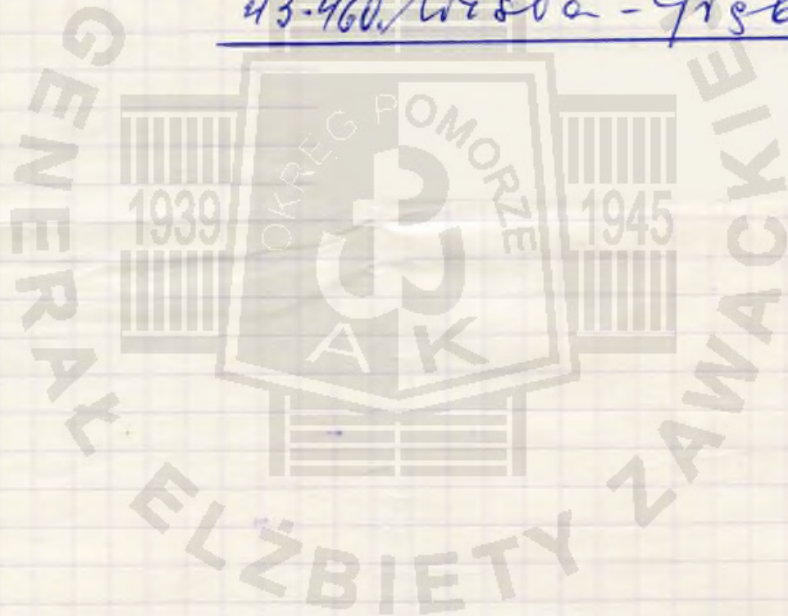
W r. 1939 - 2go lub 3go września wyjechała z grupą dziewcząt z Tarny-Gór razem z wojskiem pełniąc służbę sanitarną i pomocniczą. W Jedrzejowie rozwiązała drutynę i powróciła do Tarny-Gór. Musiała stąd natychmiast wyjechać i zatrzymała się w Szczerbie k. Żydrina gdzie dzięki doskonałej znajomości języka niemieckiego otrzymała pracę w urzędzie ziemnym. Mając dostęp do kartek dywosciowych niemieckich przywłaszczając sobie pewną ich ilość rozprowadzała je wśród tych Polaków, którzy nie mogli

się meldować, byli przesuwani przez
gestapo i ukrywali się. Przez całą wojnę
marającą życie spełniała ten ciężki
i ryzykowny obowiązek obywatelki
a świadkiem tej chlubnej jej działalności
jest Jerry Marcel. zam. Siemianowice '81-82?

Napięcie nerwowe, w którym żyła
cała okupacja wpłynęło na jej przed-
wczesną śmierć w r. 1966

Dr Aniele Kurek - Dekanowska

43-460, Wisła - Grębcze

Wista, dn 24-IX-1979

Szanowna Pani,

Przesyłam Pani kopię pisma, które skierowałam w odpowiedzi na „Apel” do St. Inst. Naukowego.

Moje informacje są bardzo ubogie, gdyż nie dysponuję żadnymi materiałami po mojej siostrze. Zdjęcie, które załączam jest moją jedyną pamiątką po Nici.
Przesyłam to zdjęcie Pani, gdyż może Pani jako była kandydatka St. PWK miała Wandę i może pamiątkę coś z jej pracy w PWK.

Proszę tym zdjęciem zadysponować jak Pani uważy za stosowne, gdyby mi było do niczego potrzebne bądź prawdziwie wdzięczna jeśli otrzymane je powróciło pocztą.

Łączę wyrazy prawdziwego pozdrowienia

Dr Aniele Kurek-Dekarewka

43-460 Wista - Głębce

veote'.

odpisałem kartkę 9 XII 79 - stawałem się o dane
podałem adres Spółki w
i Zatorskiej
prosiłem aby mi dowiadeli
o nieruchomości w wielu opor

J. 189 / WSK

++

Kurek Wanda Bronista

B. Rojś 2012.

- 147 St. PUK Tam Górz
- ++ 4 Kurek Wanda, Bronista 5 Kurek
1966. 6 ... 7 Kurek
- 8 rodzina Jan i Fika. 9 wr. 28 lutego 1905 r.
pime z d. Margatta w Głowicach
10. 11
12. relacja Między olw Annie Kurek - Dekarska
43-460 Winda Głowa ul
seminaria w liście P. Spatko; z Kurek mieszkała
w Bobrownickach St. i brata w-ku.

mel 147 (siostry)

Słask
Bao Tamgaj
Bedzin

++ Rurek, Wanda Porominowa

1966

nr 28 II 1905 w Głowiec, córka (i matka) parostanice
Jana Kuroka i Filipiny z d. Murgatka
Romain Mauer w domu potom Murgatka, matre 1925
mamy zille w Katowicach w 1937 w Tamgajach
(wiedziada o niej Ft Spalczona) Bobrownikach Sl.

PNK

instruktorka stopnia?
szkoly w Budziszach i Senem u gawerynie
K-the US (?) w Gimm. Z. w K-cach, w lu Dq brońce
od 1937 w Tamgajach

Papotawic

Kampanie IX 39 „ 2 IX wyjecha z Tamgaj z grupą dzieci uciekła razem
z wojtkim pedmice Stanislas Sam i pomoca w jedynjawa
narodowata drowym / pomocita do Tamgaj
Munniada miarki z Tamgaj - do Bedzine

Anty Teżniarka w III Państwie Śc. przy Słabiu w
Snywańdani k. Głowie
w Państwie morderstwem ojca i braci

Okupacja praca w korycie gminy w Sęcosi k. Berlina

Konspiracja Sama pomoc cywilna (wspieranie milicji
Kurtla zyskiwane do urzęd Polaka zagrożonych,
nie mogący się meldować

Renek Wanda

była manerycistką, mieszkała w Bobrow-
mkaeh Śl blisko Tarn Góv (late 37-39?)

17 Spafkóme była z inf me oboru
w GAWOZymiu w v 1937-38?

Renek Wanda

Siostra dr Dekarowke i Wanda

były teornickami brate Kurka .-

Kmudt plec. Tarn Góv ZWE (arrest Black .
michajp i m

prowiezomgo w Bobrowmkaeh 18 XII 1940)
Śl (30 VI 42.?)

inf 17 Kowczymska 25 IX 1980

art Mickawa o 1940 publikacyel apyk.

11/7/1942

Pomnik w Międzyzdrojach Szept.

Jezy Marcot Siemianowice 8
w czasie okupacji Szwecji k. Północna
Kowale, Bambrecht, Spatkavine, Rompog

Siemianowice 8

Szwecji 23

tel

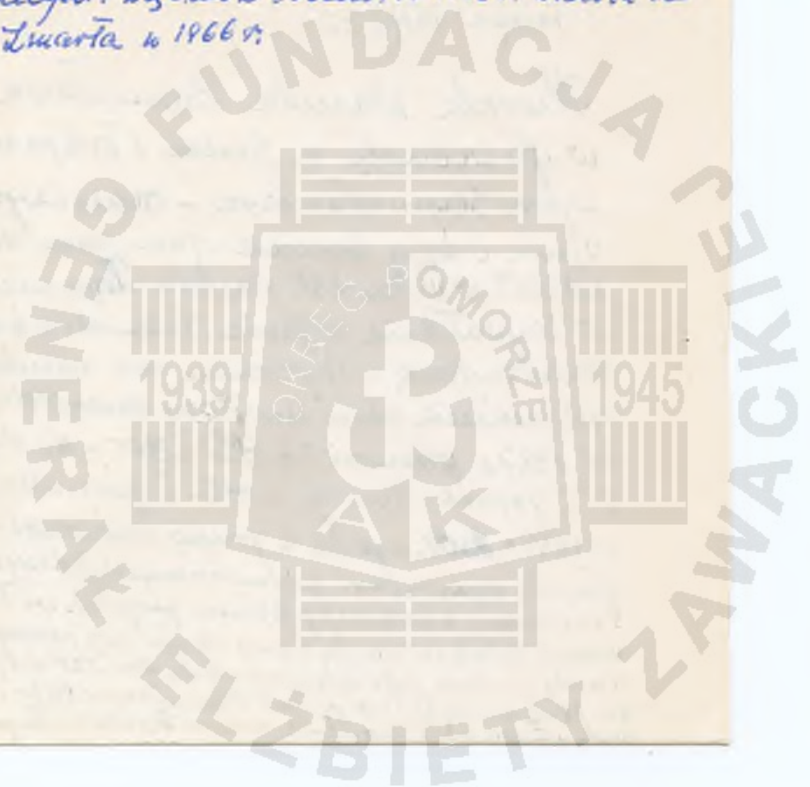
Larok Marcot

Pr. Karczynska (inf 25 IX 80) ma informacje
od Marcota dotyczącej Kowale

Teuka 147/51 82.

Flurek Wanda Bronistawa ur. 28.02.1905 r.
w Gliwicach c. Jaua i Filipiny z d. Morgalla
wzrostem Sem. Stanczyk. - malarzycka
Ojciec i troje bracia - Jan, Jan Wilhelm i Karol brali
udzial w III Powst. Sl. Wanda dzierznicka przy setabie
w Szwajcarii w Gliwie. Zakwalifikowana przez Komitet
Plebiscytowy w Brytonii na nauke do Sem. Marii i Leszka
Kozmiana, gdzie uczyly sie dwunasta z G. St. Inst. P.W.K.
Od 1937 r. przeniecia do T. Gor. Nadal nast. P.W.K. w K. ead.
i T. Gorach. Praca w H.S. w Glin. w Katowicach i Osbroniechach
W 1939 r. 20.09. wyslata z grupą dziewcząt razem z wojowniczymi
sluzby sanitarnymi, poliozonami. W Jednostce rozkazata cospół
Straczone w Szwajcarii p. Boleim przy poblizu T. Gor rozprawadala
wzrost Polakow karty zymu. Dzieki tej pracy w Glin. i wraz z innymi
Armią je zdala jako tydzien. K. dy. 52 P. do placowek obr. T. Gor. W marcu
ur. 18.12.40 wstala ur. jej brat Wladyslaw ur. 1917 r. 30.06.42 r. promienowy w Boleim
Koch. ur. 907. gdzie mieszka z rodzina Do konca obup. Wanda Bronistawa dzierznicka

pomocy dla aresztowanych i więźniów obozów. Po 1945 r. wróciła do
pracy w szkolnictwie. Zmarła w 1966 r.

Kurek Nanda Bronislawa

ARCHIWUM

Elżbiety Zawackiej

poz. 442 ślask
data wpływu IX 1939

złoty ora

adres Jenego Mascol

złoty ora
Kurek Nanda Bronislawa
Tarnowskie Góry
patem Bedzin

Tarnowskie Góry

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej

poz. 442 slosk
data wpływu IX 1939

2 Złipera

2 P.W.K.

IX 1939

Święta Wanda Alwona
Tarnogóra

adres Jacego Marcol

połem Bedzin

Tarnowkie Gory

Kurek Wanda

